Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 19. maijā [1]

**Lieta C-24/20**

**Eiropas Komisija**
**pret**

**Eiropas Savienības Padomi**

Atcelšanas prasība – Lēmums (ES) 2019/1754 – Eiropas Savienības pievienošanās Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm Ženēvas aktam – Dalībvalstīm piešķirtā atļauja pievienoties minētajam aktam līdzās Savienībai – Komisijas priekšlikuma neesamība – Padomes pilnvaras grozīt Komisijas priekšlikumu – Savienības ekskluzīvā ārējā kompetence – LES 13. panta 2. punkts un 17. panta 2. punkts – LESD 2. panta 1. punkts, 218. panta 6. punkts un 293. panta 1. punkts

## I. Ievads

1. Amerikāņi teic, ka, ja kaut kas izskatās kā pīle, peld kā pīle un pēkšķ kā pīle, tad tā ir pīle. Faktiski, lai arī cik acīmredzami tas varētu šķist no pirmā acu uzmetiena, mums redzamo elementu kvalifikācija vienmēr ir diskutējama. Tas tā ir it īpaši attiecībā uz abstraktiem jēdzieniem.

2. Tā, izskatāmajā lietā Eiropas Komisija apšauba Eiropas Savienības Padomes kompetenci saskaņā ar LESD 293. panta 1. punktu grozīt tās priekšlikumu Savienības tiesību aktam, pamatojoties uz to, ka Padomes piedāvātais grozījums pārsniedz grozījuma robežas. Būtībā Komisija ir iesniegusi Tiesai Padomes veikto priekšlikuma grozījumu un līdzīgi Renē Magritam [*René Magritte*] norāda: "Šis nav grozījums." Tieši šis pēdējais konstatējums ir tas, kas šajā lietā ir nodots izvērtēšanai Tiesai.

## II. Atbilstošās tiesību normas

3. Šī lieta attiecas uz diviem starptautiskiem līgumiem, kurus pārrauga Pasaules intelektuālā īpašuma organizācija (PIĪO).

[1] Oriģinālvaloda – franču.

## A. Lisabonas vienošanās

4. Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumu aizsardzību un to starptautisko reģistrāciju ir 1958. gada 31. oktobrī parakstīts, 1967. gada 14. jūlijā Stokholmā pārskatīts un 1979. gada 28. septembrī grozīts līgums [2] (turpmāk tekstā – "Lisabonas vienošanās"). Tā ir īpaša vienošanās 1883. gada 20. marta Parīzes Konvencijas par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību [3] (turpmāk tekstā – "Parīzes konvencija") 19. panta izpratnē, kurai var pievienoties jebkura valsts, kas ir šīs konvencijas dalībniece.

5. Septiņas Eiropas Savienības dalībvalstis ir Lisabonas vienošanās dalībnieces, proti, Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Francijas Republika, Itālijas Republika, Ungārija, Portugāles Republika un Slovākijas Republika [4]. Savukārt, tā kā tai var pievienoties tikai valstis, Savienība nav šīs vienošanās dalībniece.

6. Saskaņā ar Lisabonas vienošanās 1. pantu valstis, uz kurām tā attiecas, veido Īpašu savienību (turpmāk tekstā – "Īpašā savienība") ar Parīzes konvenciju izveidotās Rūpnieciskā īpašuma aizsardzības savienības ietvaros un apņemas savā teritorijā un saskaņā ar šīs vienošanās noteikumiem aizsargāt citu šīs Īpašās savienības valstu ražojumu cilmes vietas nosaukumus, kas kā tādi ir atzīti un aizsargāti izcelsmes valstī un reģistrēti PIĪO Starptautiskajā birojā.

## B. Ženēvas akts

7. 2015. gada 20. maijā diplomātiskā konferencē tika pieņemts Lisabonas vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm Ženēvas akts [5] (turpmāk tekstā – "Ženēvas akts"), kas ir uzskatāms par Lisabonas vienošanās pārskatīšanu. Atšķirībā no šīs vienošanās Ženēvas akta 28. panta 1. punkta iii) apakšpunktā ir paredzēta iespēja starpvaldību organizācijām (turpmāk tekstā – "SVO") kļūt par tā dalībnieci [6].

8. Ženēvas akta 22. pantā ir ietverti noteikumi par Īpašās savienības Asambleju (turpmāk tekstā – "Asambleja"), ko veido šā akta līgumslēdzējas puses un Lisabonas vienošanās dalībnieces. Saskaņā ar šī akta 22. panta 2. punktu Asambleja tostarp kārto visus jautājumus, kas attiecas uz Īpašās savienības uzturēšanu un attīstību, kā arī uz šā akta īstenošanu, groza Reglamentu, pieņem Īpašās savienības finanšu reglamentu un pieņem grozījumus šā paša akta 22.–24. un 27. pantā.

9. Ženēvas akta 22. panta 4. punktā "Lēmumu pieņemšana Asamblejā" ir noteikts:

"a) Asambleja cenšas lēmumus pieņemt vienprātīgi.

b) Ja lēmumu nevar pieņemt vienprātīgi, izskatāmo jautājumu izlemj balsojot. Šādā gadījumā:

[2] *Recueil des traités des Nations unies*, 923. sēj., Nr. 13172, 205. lpp.

[3] Pēdējo reizi pārskatīta Stokholmā 1967. gada 14. jūlijā un grozīta 1979. gada 28. septembrī (*Recueil des traités des Nations unies*, 828. sēj., Nr. 11851, 305. lpp.).

[4] Kā norāda Komisija, šī vienošanās tika parakstīta un noslēgta laikā, kad attiecībā uz Francijas Republiku un Itālijas Republiku Savienības kompetence vēl netika uzskatīta par ekskluzīvu un kad šīs citas valstis vēl nebija Savienības dalībvalstis. Trīs citas dalībvalstis (Grieķijas Republika, Spānijas Karaliste un Rumānija) parakstīja minēto vienošanos 1958. un 1959. gadā, kad tās vēl nebija Savienības dalībvalstis, bet to nav ratificējušas.

[5] OV 2019, L 271, 15. lpp.

[6] Ar nosacījumu, ka vismaz viena no SVO dalībvalstīm ir Parīzes konvencijas līgumslēdzēja puse un ka SVO apliecina, ka saskaņā ar tās iekšējām procedūrām tā ir pienācīgi pilnvarota kļūt par Ženēvas akta dalībnieci un ka saskaņā ar SVO dibināšanas līgumu piemēro tiesību aktus, saskaņā ar kuriem attiecībā uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm var tikt iegūti reģionālie aizsardzības nosaukumi. Eiropas Savienības gadījumā šie nosacījumi ir izpildīti.

i) katrai dalībpusei, kas ir valsts, ir viena balss un tā balso tikai savā vārdā, un katrai dalībpusei, kas ir valsts, ir viena balss un tā balso tikai savā vārdā, un

(ii) ikviena dalībpuse, kas ir [SVO], var balsot savu dalībvalstu vietā ar tādu balsu skaitu, kas ir līdzvērtīgs to šīs organizācijas dalībvalstu skaitam, kuras ir šā akta dalībnieces. Šāda [SVO] nepiedalās balsošanā, ja kāda no tās dalībvalstīm izmanto savas balsstiesības, un otrādi.

c) Jautājumos, kas attiecas tikai uz valstīm, kurām ir [saistoša Lisabonas vienošanās], nav balsstiesību, savukārt jautājumos, kas attiecas tikai uz dalībpusēm, vienīgi tām ir balsstiesības."

10. Saskaņā ar Ženēvas akta 31. pantu "Lisabonas vienošanās [..] piemērošana":

"(1) [*Attiecības starp valstīm, kas ir gan šā akta, gan Lisabonas vienošanās [..] dalībnieces*] Savstarpējās attiecībās starp valstīm, kas ir gan šā akta, gan Lisabonas vienošanās [..] dalībnieces, ir piemērojams tikai šis akts. Tomēr attiecībā uz cilmes vietu nosaukumu starptautiskajām reģistrācijām, kas ir spēkā saskaņā ar Lisabonas vienošanos [..], valstis nodrošina aizsardzību, kas nav mazāka par aizsardzību, kādu paredz Lisabonas vienošanās [..].

2) [*Attiecības starp valstīm, kas ir gan šā akta, gan Lisabonas vienošanās [..] dalībnieces, un valstīm, kas ir Lisabonas vienošanās [..] dalībnieces, bet nav šā akta dalībnieces*] Ikviena valsts, kas ir gan šā akta, gan Lisabonas vienošanās [..] dalībniece, savās attiecībās ar valstīm, kas ir Lisabonas vienošanās [..] dalībnieces, bet nav šā akta dalībnieces, turpina piemērot [Lisabonas vienošanos]."

11. Lisabonas vienošanās un Ženēvas akta kopīgo noteikumu[7], kas pieņemti, pamatojoties uz Ženēvas akta 25. pantu, 7. noteikumā ir paredzēts mehānisms, kas ļauj saskaņā ar Ženēvas aktu aizsargāt saskaņā ar Lisabonas vienošanos reģistrētus cilmes vietas nosaukumus gadījumā, ja Lisabonas vienošanās dalībniece pievienojas Ženēvas aktam[8].

## III. Tiesvedības priekšvēsture

12. Ņemot vērā diplomātisko konferenci, kas notika Ženēvā 2015. gada 11.–21. maijā, lai apspriestu un pieņemtu pārskatītās Lisabonas vienošanās projektu, Komisija 2015. gada 30. martā pieņēma ieteikumu Padomes lēmumam, ar ko pilnvaro sākt sarunas par pārskatīto Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm. Šajā ieteikumā Komisija tostarp aicināja Padomi pamatot savu lēmumu ar LESD 207. pantu un 218. panta 3. un 4. punktu, ņemot vērā LESD 3. panta 1. punktā Savienībai piešķirto ekskluzīvo kompetenci kopējās tirdzniecības politikas jomā.

13. 2015. gada 7. maijā Padome pieņēma Lēmumu 8512/15, ar ko pilnvaro sākt sarunas par pārskatīto Lisabonas vienošanos par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm attiecībā uz jautājumiem, kas ir Eiropas Savienības kompetencē. Atšķirībā no Komisijas ieteikuma šis lēmums tika pamatots ar LESD 114. pantu un 218. panta 3. un 4. punktu.

[7] Šajā lietā aplūkojamais teksts ir Lisabonas vienošanās un Ženēvas akta kopīgie noteikumi, kas pieņemti 2018. gada 2. oktobrī, TRT/LISBON/013.

[8] Šis mehānisms ir ietverts arī citās šī Reglamenta versijās.

14. Ar 2017. gada 25. oktobra spriedumu Komisija/Padome (Pārskatītā Lisabonas vienošanās)[9] Tiesa atcēla Padomes Lēmumu 8512/15, nospriežot, ka sarunas par Ženēvas aktu ietilpst ar LESD 3. panta 1. punktu Savienībai piešķirtajā ekskluzīvajā kompetencē LESD 207. panta 1. punktā minētās kopējās tirdzniecības politikas jomā[10].

15. Komisija 2018. gada 27. jūlijā iesniedza priekšlikumu Padomes lēmumam par Savienības pievienošanos Ženēvas aktam[11] (turpmāk tekstā – "lēmuma priekšlikums"), pamatojoties uz LESD 207. pantu un 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu. Ņemot vērā Savienības ekskluzīvo kompetenci, tika ierosināts, ka vienīgi Savienība pievienojas šim aktam.

16. Diskusiju rezultātā Padome nosūtīja Eiropas Parlamentam lēmuma projektu, kurā papildus apstiprinājumam par Savienības pievienošanos Ženēvas aktam tika paredzēts piešķirt atļauju tām dalībvalstīm, kuras vēlas pievienoties šim aktam (turpmāk tekstā – "strīdīgā atļauja"). 2019. gada 16. aprīlī Parlaments apstiprināja šo lēmuma projektu.

17. Komisija iebilda pret Padomes projektu. 2019. gada 20. septembra paziņojumā tā apstrīdēja iespēju ļaut visām dalībvalstīm, kas to vēlas, ratificēt Ženēvas aktu vai pievienoties tam vienlaikus ar Savienību. Savukārt tā norādīja, ka ir gatava piekrist tam, ka septiņām dalībvalstīm, kas ir Lisabonas vienošanās dalībnieces un kas jau ir reģistrējušas daudzas intelektuālā īpašuma tiesības saskaņā ar minēto vienošanos, Savienības interesēs būtu jāļauj pievienoties Ženēvas aktam.

18. 2019. gada 7. oktobrī Padome saskaņā ar LESD 293. panta 1. punktu vienprātīgi pieņēma Lēmumu (ES) 2019/1754[12] (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

19. Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 6., 8., 9. un 10. apsvērumu:

"(6) Lai Savienība varētu pienācīgi īstenot savu ekskluzīvo kompetenci jomās, uz kurām attiecas Ženēvas akts, un savas funkcijas saistībā ar savām visaptverošajām lauksaimniecības produktu cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības sistēmām, Savienībai būtu jāpievienojas Ženēvas aktam un jākļūst par tā līgumslēdzēju pusi.

[..]

(8) Savienībai būtu jācenšas nokārtot jautājumu par tās balsstiesībām Ženēvas akta [Asamblejā], lai nodrošinātu Savienības efektīvu dalību lēmumu pieņemšanas procedūrās, ievērojot Ženēvas akta 22. panta 4. punkta b) apakšpunkta ii) punktu. Tāpēc ir atbilstīgi, ka tām dalībvalstīm, kuras to vēlas, vajadzētu būt arī atļautam – attiecīgā gadījumā līdztekus Savienībai – ratificēt Ženēvas aktu vai tam pievienoties Savienības interesēs.

(9) Tajā pašā laikā tas ļaus nodrošināt to tiesību nepārtrauktību, kuras izriet no septiņu dalībvalstu esošās dalības Īpašajā savienībā.

[9] C-389/15, EU:C:2017:798, 74. punkts.

[10] Lēmums 8512/15 vēlāk tika aizstāts ar Padomes Lēmumu (ES) 2018/416 (2018. gada 5. marts), ar ko pilnvaro sākt sarunas par pārskatītu Lisabonas vienošanos par cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm (OV 2018, L 75, 23. lpp.).

[11] COM(2018) 350 *final*.

[12] Padomes Lēmums (2019. gada 7. oktobris) par Eiropas Savienības pievienošanos Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm Ženēvas aktam (OV 2019, L 271, 12. lpp.).

(10) Tomēr, dalībvalstīm veicot ratifikāciju vai pievienošanos, būtu pilnībā jāievēro Savienības ekskluzīvā kompetence, un Savienībai vajadzētu palikt atbildīgai par to, lai tiktu nodrošināta Savienības un dalībvalstu tiesību īstenošana un pienākumu izpilde atbilstoši Ženēvas aktam."

20. Šī lēmuma 1. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Ar šo Savienības vārdā tiek apstiprināta [Savienības] pievienošanās [Ženēvas aktam]."

21. Minētā lēmuma 3. pantā ir paredzēts:

"Ar šo tām dalībvalstīm, kuras to vēlas, tiek atļauts – attiecīgā gadījumā līdztekus Savienībai – ratificēt Ženēvas aktu vai tam pievienoties Savienības interesēs un pilnībā ievērojot tās ekskluzīvo kompetenci."

22. Tā paša lēmuma 4. pantā ir noteikts:

"1. Savienību un dalībvalstis, kas ratificē Ženēvas aktu vai pievienojas tam saskaņā ar šā lēmuma 3. pantu, Īpašajā savienībā pārstāv Komisija saskaņā ar [LES] 17. panta 1. punktu. Savienība ir atbildīga par to, lai tiktu nodrošināta Savienības un to dalībvalstu tiesību īstenošana un pienākumu izpilde, kuras ratificē Ženēvas aktu vai tam pievienojas, ievērojot šā lēmuma 3. pantu.

Komisija Savienības un minēto dalībvalstu vārdā sniedz visus atbilstoši Ženēvas aktam vajadzīgos paziņojumus.

Konkrēti, Komisija tiek izraudzīta par Ženēvas akta 3. pantā minēto kompetento iestādi, kas atbild par Ženēvas akta pārvaldību Savienības teritorijā un par saziņu ar *WIPO* Starptautisko biroju atbilstoši Ženēvas aktam un atbilstoši Lisabonas vienošanās un Lisabonas vienošanās Ženēvas akta Kopīgajam reglamentam [..].

2. Savienība balso [Asamblejā], un dalībvalstis, kuras ir ratificējušas Ženēvas aktu vai ir tam pievienojušās, savas balsstiesības neīsteno."

23. 2020. gada 17. janvārī Komisija iesniedza šo atcelšanas prasību.

24. Ženēvas akts stājās spēkā 2020. gada 26. februārī, un no minētās dienas ir saistošs Savienībai. Pamatojoties uz apstrīdētā lēmuma 3. pantā paredzēto pilnvarojumu, Francijas Republika un Ungārija 2021. gadā parakstīja un ratificēja šo aktu.

## IV. Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

25. Komisija lūdz Tiesu:

– atcelt apstrīdētā lēmuma 3. pantu;

– atcelt apstrīdētā lēmuma 4. pantu, ciktāl tajā ir atsauces uz dalībvalstīm, vai, pakārtoti, atcelt šo 4. pantu pilnībā, ja atsauces uz dalībvalstīm nav nodalāmas no pārējā panta;

– saglabāt apstrīdētā lēmuma atcelto daļu sekas, it īpaši atbilstoši 3. pantam piešķirtas atļaujas jebkādu izmantošanu, ko pirms sprieduma pasludināšanas ir īstenojušas dalībvalstis, kuras

šobrīd ir Lisabonas vienošanās dalībnieces, līdz saprātīgā termiņā, kam nevajadzētu pārsniegt sešus mēnešus no sprieduma pasludināšanas brīža, stāsies spēkā Padomes lēmums;

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26. Ar atsevišķu dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 15. aprīlī, Padome izvirzīja iebildi par nepieņemamību saskaņā ar Tiesas Reglamenta 151. panta 1. punktu. Komisija savus apsvērumus par šo iebildi iesniedza 2020. gada 18. maijā. Ar Tiesas 2020. gada 6. oktobra lēmumu iebilde par nepieņemamību tika apvienota ar lietas izskatīšanu pēc būtības.

27. Padome lūdz Tiesu:

– pilnībā noraidīt prasību kā nepieņemamu;

– pakārtoti, noraidīt prasību kopumā kā nepamatotu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

28. Beļģijas Karalistei, Čehijas Republikai, Grieķijas Republikai, Francijas Republikai, Horvātijas Republikai, Itālijas Republikai, Ungārijai, Nīderlandes Karalistei, Austrijas Republikai un Portugāles Republikai tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam.

29. Tiesas sēdē, kas notika 2022. gada 1. februārī, piedalījās visi lietas dalībnieki, izņemot Beļģijas Karalisti un Portugāles Republiku.

## V. Vērtējums

30. Prasības pamatošanai Komisija izvirza divus pamatus. Ar pirmo pamatu tiek apgalvots, ka esot pārkāpti vairāki LESD panti, kompetences piešķiršanas princips un Komisijas iniciatīvas pilnvaras, jo Padome esot pieņēmusi apstrīdēto lēmumu bez Komisijas priekšlikuma. Ar otro pamatu tiek apgalvots LESD 2. panta 1. punkta un 207. panta pārkāpums, jo Padome esot pārsniegusi savas pilnvaras, pilnvarojot dalībvalstis rīkoties Savienības ekskluzīvās kompetences jomā, kā arī neesot norādījusi pamatojumu.

31. Vispirms es izskatīšu Padomes izvirzīto iebildi par nepieņemamību, un pēc tam pievērsīšos lietas būtībai.

### A. Par pieņemamību

#### *1. Lietas dalībnieku argumenti*

32. Padome, ko pēc būtības atbalsta dalībvalstis, kas iestājušās lietā, apgalvo, ka Komisijas prasība nav pieņemama, jo tā ir vērsta tikai pret apstrīdētā lēmuma 3. pantu un 4. panta elementiem (turpmāk tekstā – "strīdīgie noteikumi"), kas nav nošķirami no pārējiem šī lēmuma noteikumiem. Padome uzskata, ka 3. pants ir savstarpēji saistīts ar pārējo apstrīdēto lēmumu un, precīzāk, ar tā 1. pantu. Pirmkārt, abi šie noteikumi kopā ļautu Savienībai iegūt balsstiesības Asamblejā [13], tai

[13] Šajā ziņā Ženēvas akta 22. panta 4. punkta b) apakšpunkta ii) punktā ir noteikts, ka SVO piedalās balsojumā Asamblejā ar balsu skaitu, kas ir līdzvērtīgs to šīs organizācijas dalībvalstu skaitam, kuras ir šā akta dalībnieces.

tādējādi sniedzot iespēju īstenot ekskluzīvo ārējo kompetenci jomās, uz kurām attiecas Ženēvas akts. Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 3. pants garantētu septiņās dalībvalstīs, kas ir Lisabonas vienošanās līgumslēdzējas puses (turpmāk tekstā – "septiņas attiecīgās dalībvalstis"), reģistrēto ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu[14] aizsardzības prioritāti un nepārtrauktību[15]. Šī noteikuma atcelšana likvidētu priekšrocības, ko sniedz Savienības pilnīga un efektīva pievienošanās Ženēvas aktam, kā arī priekšrocības, ko sniedz saskaņā ar Lisabonas vienošanos iepriekš reģistrēto ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzības prioritāte un nepārtrauktība. Tādējādi šāda atcelšana padarītu apstrīdētā lēmuma saturu nesaderīgu ar tā priekšmetu un mērķi, kas it īpaši izklāstīti šā lēmuma 6., 8. un 9. apsvērumā. Attiecībā uz minētā lēmuma 4. pantu, tas neesot nošķirams no šī lēmuma 3. panta.

33. Turklāt Padome uzskata, ka apstrīdētā lēmuma atcelšanas prasības daļēju nepieņemamību pamato Komisijas lūgums saglabāt apstrīdētā lēmuma sekas. Tā apgalvo, ka šī prasība neatbilst šāda veida prasības mērķim un ka Komisija tā vietā vēlas drīzāk panākt šī lēmuma 3. panta satura pārskatīšanu.

34. Komisija iebilst, ka strīdīgie noteikumi ir nodalāmi no pārējās apstrīdētā lēmuma daļas. Tā uzskata, ka strīdīgā atļauja nav nepieciešama, lai Savienība varētu pienācīgi īstenot savu ekskluzīvo ārējo kompetenci jomās, uz kurām attiecas minētais tiesību akts. Piemērojamos noteikumus varētu interpretēt tā, ka ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kuras jau ir reģistrētas septiņās attiecīgajās dalībvalstīs, saglabā savu prioritāti pēc pievienošanās Savienībai. Turklāt Asambleja faktiski nebalsotu un būtiskāka Savienības pārstāvības Asamblejā būtība netiktu realizēta. Līdz ar to pilnīgu atteikšanos no jebkādas ietekmes uz Savienībai pieejamo balsu skaitu diez vai varētu uzskatīt par būtisku apstrīdētā lēmuma elementu. Komisija norāda, ka spriedumi, kuros Tiesa ir nospriedusi, ka akta daļēja atcelšana nav iespējama, attiecas uz materiālo tiesību normām. Tomēr strīdīgie noteikumi nav šāda veida noteikumi. Tā uzskata, ka šī lieta vairāk līdzinās lietām, kas attiecas uz "institucionāliem" noteikumiem, kurus Tiesa vienmēr ir uzskatījusi par atdalāmiem.

35. Runājot par Padomes argumentu par Komisijas lūgumu saglabāt apstrīdētā lēmuma sekas, Komisija apšauba tā atbilstību. Tā uzskata, ka nekas neļauj apgalvot, ka prasība atcelt šī lēmuma 3. pantu nav pieņemama tikai tādēļ, ka tai ir pievienots lūgums saglabāt minētā lēmuma sekas.

36. Itālijas Republika apgalvo, ka prasība ir nepieņemama, ciktāl tā ir vērsta tikai pret Padomi, lai gan to būtu jāvērš arī pret Parlamentu, kas apstiprināja apstrīdēto lēmumu saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunkta iii) punktu.

37. Šajā ziņā Komisija iebilst, ka Parlamenta dalība apstrīdētā lēmuma pieņemšanas procedūrā nepadarot to par akta, pret kuru var celt atcelšanas prasību, autoru.

[14] Savos procesuālajos rakstos lietas dalībnieki izmanto jēdzienu "ģeogrāfiskās izcelsmes norādes" tādā nozīmē, kas ietver arī cilmes vietas nosaukumus. Tomēr jāatzīmē, ka Lisabonas vienošanās piemērošanas joma attiecas vienīgi uz cilmes vietas nosaukumiem.

[15] Kā Padome norāda sava iebildumu raksta ievaddaļā, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes jauna reģistrācija saskaņā ar Ženēvas aktu, ko veiktu Savienība (nevis kāda no septiņām attiecīgajām dalībvalstīm) kā jauna līgumslēdzēja puse Īpašajā savienībā, tiktu uzskatīta nevis par reģistrāciju, kas var nodrošināt sākotnējās reģistrācijas nepārtrauktību saskaņā ar Lisabonas vienošanos, bet par *ex novo* reģistrāciju attiecībā uz trešām līgumslēdzējām pusēm. No juridiskā viedokļa tas nozīmētu, ka saskaņā ar Lisabonas vienošanos piešķirtās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes prioritāte tiktu pārtraukta saskaņā ar Ženēvas aktu. Šāda pārtraukuma sekas būtu tādas, ka attiecīgo intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieki riskētu nepamatoti zaudēt būtisku iegūto tiesību daļu.

## *2. Vērtējums*

### *a) Par Padomes argumentiem*

38. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Savienības tiesību akta daļēja atcelšana ir iespējama vienīgi tad, ja elementi, kurus lūdz atcelt, ir nodalāmi no tiesību akta pārējās daļas. Tiesa vairākkārt ir nolēmusi, ka šī nodalāmības prasība nav izpildīta, ja tiesību akta daļēja atcelšana groza šī akta būtību [16]. Arī Savienības tiesību akta elementu nodalāmības pārbaude prasa izvērtēt to tvērumu, lai varētu noteikt, vai šo elementu atcelšana grozītu šī tiesību akta jēgu un būtību [17]. Turklāt jautājums, vai daļēja atcelšana grozītu Savienības tiesību akta saturu, ir objektīvs, nevis subjektīvs kritērijs, kas saistīts ar strīdīgo tiesību aktu pieņēmušās iestādes politisko gribu [18].

39. Šajā ziņā tiesību akta būtību nevar noteikt, neņemot vērā juridisko kontekstu, kādā tas tika pieņemts. Šajā lietā apstrīdētais lēmums ir lēmums par starptautiska nolīguma noslēgšanu LESD 218. panta 6. punkta izpratnē. Tas ir akts, ar kuru Savienība izsaka savu piekrišanu uzņemties līgumsaistības Vīnes Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām starp valstīm un starptautiskām organizācijām vai starp starptautiskām organizācijām [19] 11. un 15. panta nozīmē, kas atbilst 1969. gada 23. maijā noslēgtās Vīnes Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām [20] 11. un 15. pantā norādītajiem valstu aktiem. Tādējādi apstrīdētā lēmuma būtību neapšaubāmi nosaka elementi, kas veido tādu aktu, ar kuru tiek pausta Savienības piekrišana uzņemties Ženēvas akta saistības.

40. Šajā kontekstā attiecībā uz neapstrīdētajiem apstrīdētā lēmuma noteikumiem 1. pantā ir apstiprināta Savienības pievienošanās Ženēvas aktam, 2. un 5. pantā ir noteikta šīs pievienošanās praktiskā kārtība un 6. pantā ir noteikts šā lēmuma spēkā stāšanās datums. Turklāt minētā lēmuma 4. panta 1. punkta trešajā daļā ir ietverti noteikumi, kas nav saistīti ar dalībvalstu pievienošanos Ženēvas aktam. Šie noteikumi pēc būtības atbilst lēmuma priekšlikumā ietvertajiem noteikumiem un attiecas uz Komisijas kompetenci saistībā ar Ženēvas akta īstenošanu, kas tajā ir noteikta kā kompetentā administrācija minētā akta 3. panta izpratnē.

41. Attiecībā uz strīdīgajiem noteikumiem, pirmkārt, apstrīdētā lēmuma 3. pants ļauj dalībvalstīm, kuras to vēlas, ratificēt Ženēvas aktu vai tam pievienoties [21]. Otrkārt, šī lēmuma 4. panta 1. punkta pirmā un otrā daļa nosaka Savienības un dalībvalstu, kas pievienojušās šim aktam, attiecīgo kompetenču apjomu, kā arī Savienības un šo dalībvalstu pārstāvības noteikumus. Visbeidzot, minētā lēmuma 4. panta 2. punktā ir paredzēts, ka Savienība balso Asamblejā, un dalībvalstis, kuras ir ratificējušas Ženēvas aktu vai ir tam pievienojušās, savas balsstiesības neīsteno.

42. No šī kopsavilkuma izriet, ka strīdīgajos noteikumos nav elementu, kas veidotu Savienības piekrišanu uzņemties Ženēvas akta saistības. Sekas, ko paredzēts panākt ar lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu, jau ir panāktas ar apstrīdētā lēmuma 1. pantā ietverto noteikumu. Citi šī lēmuma noteikumi, tostarp strīdīgie noteikumi, neietekmē

16 Spriedums, 2020. gada 8. decembris, Polija/Parlaments un Padome (C-626/18, EU:C:2020:1000, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

17 Spriedums, 2020. gada 8. decembris, Polija/Parlaments un Padome (C-626/18, EU:C:2020:1000, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 Spriedums, 2020. gada 8. decembris, Polija/Parlaments un Padome (C-626/18, EU:C:2020:1000, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Parakstīta Vīnē, 1986. gada 21. martā. Vēl nav spēkā.

20 *Recueil des traités des Nations unies*, 1155. sējums, 331. lpp.

21 Vienkāršības labad šo apsvērumu turpinājumā, atsaucoties uz apstrīdētā lēmuma 3. pantā piešķirtā pilnvarojuma mērķi, es izmantošu jēdzienu "pievienoties", lai aptvertu gan pievienošanos Ženēvas aktam, gan tā ratifikāciju.

minētā lēmuma 1. pantā izteiktās piekrišanas apjomu, saturu vai beznosacījumu raksturu, un līdz ar to tie neietekmē apstrīdētā lēmuma būtību. Tādējādi strīdīgie noteikumi ir nodalāmi no pārējā lēmuma. Šo iemeslu dēļ, manuprāt, iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

43. Šo secinājumu apstiprina fakts, ka nekur nav noteikts, ka lēmums, ar ko dalībvalstīm atļauj pievienoties Ženēvas aktam, ir jāpieņem vienlaikus ar lēmumu par Savienības pievienošanos šim aktam. Šādu atļauju dalībvalstīm pievienoties var piešķirt ar atsevišķu lēmumu [22]. Raugoties no Ženēvas akta skatupunkta, Savienības pievienošanās pati par sevi neizslēdz dalībvalstu vēlāku pievienošanos. Tā neietekmē arī saskaņā ar Lisabonas vienošanos reģistrēto cilmes vietu nosaukumu aizsardzības līmeni.

44. Attiecībā uz Padomes argumentu par lūgumu saglabāt atceltā akta sekas es piekrītu Komisijas uzskatam, ka šis lūgums ir papildu lūgums galvenajam lūgumam atcelt apstrīdēto lēmumu un nav uzskatāms par lūgumu pārskatīt Tiesā šī lēmuma 3. pantu, kas šīs prasības ietvaros nav iespējams. Tādējādi tas neietekmē prasības pieņemamības vai tās pamatotības analīzi.

45. Šādos apstākļos es uzskatu, ka strīdīgie noteikumi ir elementi, kas ir nodalāmi no pārējā apstrīdētā lēmuma, un līdz ar to prasība ir pieņemama.

### *b) Par Itālijas Republikas argumentu*

46. No LESD 263. panta izriet, ka atcelšanas prasība tiek celta pret apstrīdētā akta autoru, proti, pret iestādi, kas to pieņēmusi [23]. Apstrīdētajam aktam jābūt attiecināmam uz šo iestādi [24].

47. Saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta pirmo daļu Padome pieņem lēmumu par nolīguma slēgšanu pēc nolīguma sarunu vadītāja priekšlikuma. Šis lēmums ir attiecināms uz viņu, un viņš ir šā akta autors.

48. Tas, ka Parlaments saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu apstiprina lēmumu par starptautiska nolīguma noslēgšanu, kas ir Padomes kompetencē, nenozīmē, ka Parlaments ir šī lēmuma autors. Tā apstiprinājums attiecas uz citas iestādes, proti, Padomes, aktu.

49. Šajā lietā, tā kā apstrīdēto lēmumu Padome pieņēma, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu, atcelšanas prasība par šo lēmumu ir jāvērš vienīgi pret šo iestādi. Prasība, kas vērsta pret Parlamentu, tiktu uzskatīta par nepieņemamu. Tādēļ Itālijas Republikas arguments ir jānoraida.

## *3. Secinājums par iebildi par nepieņemamību*

50. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

[22] No Komisijas apsvērumiem par iestāšanās rakstiem izriet, ka tā neizslēdz šāda lēmuma pieņemšanas iespēju.

[23] Spriedums, 2003. gada 11. septembris, Austrija/Padome (C-445/00, EU:C:2003:445, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

[24] Skat. Lenaerts, K., Maselis, I., un Gutman, K., *EU Procedural Law*. Oxford University Press, Oksforda, 2014, 306. lpp., kā arī Molinier, J., un Lotarski, J. *Droit du contentieux de l'Union européenne*, 4. izd., LGDJ Lextenso, Parīze, 2012, 203. lpp.

## B. Par lietas būtību

### *1. Par pirmo pamatu*

#### *a) Lietas dalībnieku argumenti*

51. Ar pirmo pamatu Komisija apgalvo, ka ir pārkāpts LESD 218. panta 6. punkts un 293. panta 1. punkts, LES 13. panta 2. punktā paredzētais kompetences piešķiršanas princips, kā arī institucionālā līdzsvara princips un Komisijas iniciatīvas tiesības.

52. Komisija uzskata, ka Padome, grozot lēmuma priekšlikumu un ieviešot iespēju visām dalībvalstīm pievienoties Ženēvas aktam, esot rīkojusies bez Komisijas iniciatīvas, tādējādi pārkāpjot LESD 293. panta 1. punktu un apdraudot LES 13. panta 2. punktā noteikto institucionālo līdzsvaru.

53. Komisija uzskata, ka Padome faktiski esot pieņēmusi divus lēmumus: ne tikai par Savienības pievienošanos Ženēvas aktam, bet arī par dalībvalstu pievienošanos šim aktam. Padome saskaņā ar LESD 293. panta 1. punktu var vienprātīgi grozīt lēmuma priekšlikumu. Tomēr šajā gadījumā, tā kā Komisija nav ierosinājusi iespēju ļaut dalībvalstīm pievienoties Ženēvas aktam, uzskatot, ka šīs iespējas ieviešana ir tikai lēmuma priekšlikuma "grozījums", tiktu nopietni apdraudētas Komisijas iniciatīvas tiesības. Komisija neierosināja ļaut dalībvalstīm pieņemt juridiski saistošu tiesību aktu jomā, kas ir Savienības ekskluzīvā kompetencē LESD 2. panta 1. punkta nozīmē. Tā uzskata, ka aktam, ar kuru Savienība rīkojas un regulē kādu jautājumu, un aktam, ar kuru Savienība tikai pilnvaro dalībvalstis rīkoties, ja tās to vēlas, nav ne viena un tā paša priekšmeta, ne viena un tā paša mērķa. Šāda atļauja sniegtu dalībvalstīm plašas iespējas patstāvīgi pieņemt lēmumus un saskaņā ar starptautiskajām tiesībām tās būtu solidāri atbildīgas par Ženēvas akta īstenošanu. Ciktāl tas attiecas uz "mērķi", tad Padome to ir izpildījusi.

54. Padome, ko atbalsta personas, kas iestājušās lietā, iebilst, ka, izdarot grozījumus lēmuma priekšlikumā, tā ir ievērojusi formas nosacījumu un satura nosacījumu, kuriem ir jāatbilst grozījumiem LESD 293. panta 1. punkta izpratnē. Pirmkārt, tā esot balsojusi vienprātīgi. Otrkārt, tā neesot novirzījusies no lēmuma priekšlikuma priekšmeta un neesot mainījusi tā mērķi. Veiktie grozījumi vienīgi nodrošinātu, ka Savienība kļūst par Ženēvas akta dalībnieci un var pienācīgi īstenot savu ekskluzīvo kompetenci saskaņā ar šo aktu, vienlaikus saglabājot to ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, kas jau ir reģistrētas saskaņā ar Lisabonas vienošanos, prioritāti un nepārtrauktību. Attiecībā uz lēmuma priekšlikuma mērķi Padome apgalvo, ka tas attiecas uz Savienības ekskluzīvās kompetences pienācīgu īstenošanu.

55. Padome norāda, ka, piekrītot argumentam, saskaņā ar kuru Padomes lēmuma, ar ko tiek grozīts Komisijas priekšlikums, pieņemšana būtu pielīdzināma priekšlikuma neesamībai, tiktu atņemta jēga tiesībām izdarīt grozījumus, kas tai ir piešķirtas LESD 293. panta 1. punktā, un tām nebūtu nekādas lietderīgas iedarbības. Tā noraida kā patvaļīgu un mākslīgu Komisijas apgalvojumu, ka tā faktiski esot pieņēmusi divus lēmumus.

56. Itālijas Republika uzskata, ka LESD 293. pants nav piemērojams LESD 218. pantā paredzētajai procedūrai. Lēmumu par nolīguma noslēgšanu reglamentējot LESD 218. panta 6. punkts, kurā ir paredzēts, ka Padome pieņem šo lēmumu "pēc nolīguma sarunu vadītāja priekšlikuma". Komisijas priekšlikums netiekot paredzēts, jo šī iestāde nav iesaistīta pašā procedūrā, bet gan tai

ir vienīgi sarunu vadītāja statuss. Tādējādi attiecīgās procedūras kontekstā Komisijas priekšlikuma pielīdzināšana LESD 293. panta 1. punktā paredzētajam vispārīgajam priekšlikumam Padomes apspriežu "pēc Komisijas priekšlikuma" vajadzībām nekādā ziņā nebūtu iespējama.

57. Itālijas Republikas izvirzītie argumenti ir jāizskata pirms Padomes argumentiem.

### *b) Vērtējums*

#### *1) Par LESD 293. panta 1. punkta piemērojamību*

58. Itālijas Republika uzskata, ka LESD 293. panta 1. punkts nav piemērojams lēmumiem par starptautisku nolīgumu noslēgšanu, jo šādiem lēmumiem ir piemērojams vienīgi LESD 218. pants.

59. LESD 218. un 293. pants ir atrodami dažādās LESD daļās. 218. pants ir iekļauts LESD Piektās daļas V sadaļā "Starptautiski nolīgumi", bet 293. pants ir iekļauts LESD Sestās daļas I sadaļas 2. nodaļā "Savienības tiesību akti, pieņemšanas procedūras un citi noteikumi".

60. LESD Sestajā daļā ir ietverti vispārīgi noteikumi par iestāžu organizāciju un darbību, kā arī Savienības tiesību aktu tipoloģija un to pieņemšanas procedūras. Šos noteikumus piemēro līdztekus LESD pārējo daļu noteikumiem, ciktāl tajos ir atsauces uz Savienības iestādēm vai tiesību aktiem, neskarot iespējamas atkāpes no noteikumiem, kas izriet no LESD Sestās daļas vispārīgajiem noteikumiem, kuri var būt ietverti īpašos noteikumos citās Līguma daļās. No tā izriet, ka principā LESD 293. pants ir piemērojams lēmumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD Piektās daļas V sadaļas noteikumiem.

61. Papildus iepriekšējā punktā izklāstītajam sistēmiska rakstura argumentam jāatzīmē, ka LESD 293. panta formulējums nerada šaubas par tā piemērošanas jomu. Šī noteikuma pirmajā daļā ir skaidri noteikts, ka tas ir piemērojams vienmēr, ja vien Līgumos (ne tikai LESD Sestās daļas noteikumos) ir paredzēts, ka Padomei ir jāpieņem lēmums pēc Komisijas priekšlikuma. Tādēļ vienīgais nosacījums šī noteikuma piemērošanai ir tāds, ka kādā Līgumu noteikumā ir jābūt paredzētam, ka Padome pieņem aktu pēc Komisijas priekšlikuma. Tādējādi tā piemērošanas joma nav ierobežota ar *inter alia* likumdošanas procesu. Līdz ar to, ja no LESD Piektās daļas noteikumiem izriet, ka Padome rīkojas pēc Komisijas priekšlikuma, ir piemērojams LESD 293. pants.

62. Jāatzīmē, ka katrai Savienības ārējai darbībai ir arī iekšējs aspekts. LESD Piektās daļas V sadaļā ir ietverti noteikumi, kas reglamentē kompetenču sadalījumu starp iestādēm un veidu, kādā tās rīkojas saistībā ar starptautisku nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu. Tas ir Savienības darbības ārējais aspekts. Tomēr šī Savienības ārējā darbība ir atspoguļota Savienības iekšienē, jo īpaši lēmumos par nolīgumu slēgšanu.

63. Noteikumi par tiesību aktu pieņemšanu, kas vajadzīgi starptautisku nolīgumu noslēgšanai, ir īpaši noteikumi salīdzinājumā ar vispārējiem noteikumiem, kas reglamentē Savienības tiesību aktu pieņemšanu. Īpašo noteikumu sekas nav tādas, ka vispārīgie noteikumi netiek piemēroti, bet gan tādas, ka tie tiek piemēroti tiktāl, ciktāl īpašie noteikumi neparedz atkāpes no tiem. Šajā ziņā no LESD 218. panta neizriet, ka LESD 293. panta 1. punktā paredzētais noteikums nav piemērojams lēmumam, kas pieņemts, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu.

64. Šī lieta ietilpst kopējās tirdzniecības politikas jomā. No LESD 207. panta 3. punkta izriet, ka šajā jomā Komisija ir kompetenta risināt sarunas par starptautiskiem nolīgumiem. No tā izriet, ka tad, kad Padome, pamatojoties uz LESD 218. panta 6. punktu, pieņem lēmumu šajā jomā pēc sarunu vadītāja priekšlikuma, tā rīkojas pēc Komisijas priekšlikuma.

65. No visa iepriekš minētā izriet, ka LESD 293. panta 1. punkts ir piemērojams lēmumam par pievienošanos starptautiskam nolīgumam, ja Padome šo lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Tādēļ es uzskatu, ka Itālijas Republikas izvirzītais arguments ir jānoraida kā nepamatots.

*2) Par Komisijas argumentāciju*

66. Ar pirmo pamatu Komisija pārmet Padomei, ka tā esot pārkāpusi Savienības tiesību sistēmas pamatprincipus, proti, piešķiršanas principu un institucionālā līdzsvara principu. Padome neesot ievērojusi Komisijas iniciatīvas tiesības, pieņemdama strīdīgo atļauju, lai gan nebija Komisijas priekšlikuma, kurā šāda atļauja tiktu paredzēta.

67. Šajā ziņā saskaņā ar LES 13. panta 2. punktu, kurā noteikts institucionālā līdzsvara princips, katra iestāde rīkojas Līgumos piešķirto pilnvaru robežās saskaņā ar tajos paredzētajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem.

68. Turklāt LES 17. panta 2. punktā ir noteikts, ka Savienības leģislatīvo aktu var pieņemt, vienīgi "pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu", ja vien Līgumos nav noteikts citādi, un pārējos aktus pieņem, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, ja tā paredzēts Līgumos. Šis noteikums konstitucionalizē Komisijas prerogatīvu, ka tā ir iestāde, kurai principā ir iniciatīvas tiesības attiecībā uz Savienības tiesību aktu pieņemšanu.

69. Šīs Komisijas iniciatīvas tiesības, kas ir atzītas arī LESD 289. pantā attiecībā uz leģislatīvajiem aktiem, nozīmē, ka Komisija pati lemj par to, vai iesniegt vai neiesniegt leģislatīvā akta priekšlikumu, izņemot gadījumus, kad tai tas ir jādara saskaņā ar Savienības tiesībām. Saskaņā ar šīm tiesībām leģislatīva akta priekšlikuma iesniegšanas gadījumā Komisijai, kura saskaņā ar LES 17. panta 1. punktu sekmē vispārējās Savienības intereses un šajā nolūkā uzņemas atbilstīgu iniciatīvu, ir arī jānosaka šī priekšlikuma priekšmets, mērķis, kā arī saturs [25]. Tas pats attiecas uz neleģislatīvu aktu priekšlikumiem [26].

70. Citi noteikumi, uz kuriem atsaucas Komisija, proti, LESD 218. panta 6. punkts un 293. panta 1. punkts, konkretizē šo Komisijas prerogatīvu. Šis pēdējais pants paredz, ka, ja saskaņā ar Līgumiem Padome lemj pēc Komisijas priekšlikuma, Padome var grozīt minēto priekšlikumu vienīgi ar vienprātīgu lēmumu. Jāatzīmē, ka atšķirībā no, tostarp, LESD 289. panta, LESD 293. pantā nav lietots jēdziens "leģislatīvs". No tā izriet, ka tā piemērošanas jomu nevar uzskatīt par tādu, kas ir ierobežota ar tiesību aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar parasto vai īpašo likumdošanas procedūru.

71. Visas iepriekš minētās Līgumu normas ļauj Savienībā nodrošināt "līdzsvaru starp Eiropas iestādi, kuras uzdevums ir paust Savienības vispārējās intereses, no vienas puses, un valdībām Padomes ietvaros, kuras apzinās savas pilnvaras un savas suverenitātes simbolismu, kā arī

[25] Spriedums, 2015. gada 14. aprīlis, Padome/Komisija (C-409/13, EU:C:2015:217, 70. punkts).

[26] Spriedums, 2017. gada 6. septembris, Slovākija un Ungārija/Padome (C-643/15 un C-647/15, EU:C:2017:631, 147. punkts).

[Parlamentu], kas ir uzskatāms par Eiropas tautu emanāciju, no otras puses”[27]. It īpaši no tā izriet, ka Padome nevar rīkoties, lai pieņemtu leģislatīvu aktu, kamēr tai nav iesniegts priekšlikums[28]. Ja tā groza šādu priekšlikumu, pat, ja tas notiek vienprātīgi, tā nevar to izkropļot, proti, fundamentāli mainīt tā būtību, jo pretējā gadījumā tiktu apdraudēts Komisijas iniciatīvas monopols[29]. Tas pats attiecas arī uz citiem Savienības tiesību aktiem.

72. Šajā kontekstā Komisijas pirmais pamats varētu būt veiksmīgs vienīgi tad, ja Padomes veiktais grozījums pārsniegtu Komisijas noteiktās robežas attiecībā uz akta, kas bija tās priekšlikuma priekšmets, mērķi un saturu.

73. Tiesību akta, kura pieņemšanu piedāvā Komisija, priekšlikuma priekšmetu, mērķi un saturu noteikti nosaka tiesiskais konteksts, kādā ierosinātais tiesību akts tiek pieņemts. Kā es jau norādīju, analizējot iebildi par nepieņemamību, Komisija ierosināja pieņemt lēmumu par starptautiska nolīguma noslēgšanu LESD 218. panta 6. punkta nozīmē. Tādējādi šī priekšlikuma priekšmetu, mērķi un saturu nosaka Komisijas paredzētās sekas, kas šajā gadījumā ir Savienības pievienošanās Ženēvas aktam.

74. Šajā ziņā, pirmkārt, jānorāda, ka dalībvalstīm piedāvātā iespēja pievienoties Ženēvas aktam nav elements, kas veidotu Savienības piekrišanu uzņemties Ženēvas akta saistības. Tādēļ nav nepieciešams piešķirt šādu iespēju, lai tiktu panākta pievienošanās Ženēvas aktam kā sekas. Citādi būtu vienīgi tad, ja Savienība nevarētu būt kāda starptautiska nolīguma līgumslēdzēja puse tādēļ, ka tam var pievienoties tikai valstis[30]. Šajā gadījumā tas tā nav. Savienības pievienošanās Ženēvas aktam savā vārdā ir pilnīgi iespējama saskaņā ar šī akta noteikumiem.

75. Otrkārt, ir jāatzīst, ka strīdīgā atļauja ir cieši saistīta ar Savienības pievienošanos Ženēvas aktam, jo tā ļauj atrisināt vismaz potenciālās problēmas, ko rada šī akta piemērošana praksē attiecībā uz Savienības balsstiesībām Asamblejā, no vienas puses, un saskaņā ar Lisabonas vienošanos iegūto tiesību aizsardzības prioritāte un nepārtrauktība, no otras puses. Turklāt strīdīgie noteikumi nemaina un neliek apšaubīt Savienības piekrišanu uzņemties Ženēvas akta saistības. Tādējādi strīdīgie noteikumi ir saistīti ar akta, kas ir lēmuma priekšlikuma priekšmets, priekšmetu, mērķi un saturu.

76. Šajā kontekstā tomēr ir jāpārbauda, vai strīdīgā atļauja, lai gan tā neietekmē Savienības piekrišanu tam, ka Ženēvas akts tai ir saistošs, un lai arī ir saistīta ar Savienības pievienošanos šim aktam, rada sekas, kas ir tik ļoti tālas un atšķirīgas no lēmuma priekšlikumā paredzētajām sekām, ka tāda akta pieņemšanai, kas tās rada, būtu nepieciešama atsevišķa Komisijas iniciatīva.

77. Man šķiet, ka tā tas ir šajā gadījumā, jo, kā apgalvo Komisija, ar strīdīgo atļauju faktiski tiek radīti nosacījumi, kas ļauj dalībvalstīm darboties līdzās Savienībai kā neatkarīgiem starptautisko publisko tiesību subjektiem Savienības ekskluzīvās ārējās kompetences jomā.

[27] Skat. Van Raepenbusch, S., *Droit institutionnel de l'Union européenne*, 2. izdevums, Larcier, Brisele, 2016, 275. lpp.

[28] Skat. Van Raepenbusch, S., minēts iepriekš, 276. lpp.

[29] Skat. Van Raepenbusch, S., minēts iepriekš, 276. un 277. lpp.

[30] Šādā situācijā Savienības piekrišana uzņemties nolīguma saistības neradītu līgumslēdzējām pusēm tiesiskas sekas. Šādu piekrišanu varētu paust tikai dalībvalstis, rīkojoties savā vārdā, bet Savienības interesēs. Šādā gadījumā Savienības piekrišanas vietā Padomes lēmumā varētu paredzēt, ka savu piekrišanu izsaka dalībvalstis.

78. Manuprāt, šādas strīdīgās atļaujas sekas ir pretrunā vienam no LESD 2. panta 1. punktā noteiktajiem Savienības tiesiskās kārtības konstitucionālajiem principiem. Šajā noteikumā ir paredzēts princips, saskaņā ar kuru dalībvalstu rīcība Savienības *ekskluzīvās kompetences* [31] jomā ir aizliegta [32], ja vien Savienība nenolemj citādi un tam pilnvaro dalībvalstis.

79. Neatkarīgi no šāda pilnvarojuma piešķiršanas nosacījumiem, kas veido otrajā prasības pamatā izvirzīto jautājumu pēc būtības, es uzskatu, ka šim pilnvarojumam, kas pēc definīcijas ir būtisks izņēmums no konstitucionāla rakstura noteikuma, ir nepieciešams Komisijas priekšlikums, izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams, ja Savienībai ir liegts rīkoties starptautisko tiesību normu dēļ, kurās ir paredzēti ierobežojumi SVO prasību pieņemamībai.

80. Jebkāda cita interpretācija apdraudētu līdzsvaru starp iestādi, kuras uzdevums ir paust Savienības vispārējās intereses, un valdībām, kurš ir Savienības juridiskās struktūras pamatā [33]. Lai apietu ierobežojumus, kas izriet no Savienības ekskluzīvās kompetences dažās jomās, būtu pietiekami, ja Padome pēc savas iniciatīvas pilnvarotu dalībvalstis rīkoties LESD 2. panta 1. punkta izpratnē, kad tiek pieņemts Komisijas ierosināts tiesību akts, kurā šādas pilnvaras nav paredzētas. Ārējās attiecībās tam varētu būt tādas sekas, ka pat Savienības ekskluzīvās kompetences jomā Padome varētu atļaut dalībvalstīm rīkoties paralēli Savienībai, kas varētu apdraudēt Savienības ekskluzīvās kompetences raksturu [34].

81. Ņemot vērā LESD 2. panta 1. punktā paredzētā pilnvarojuma izņēmuma raksturu un to, ka ar strīdīgo atļauju nav nepieciešams sasniegt Komisijas lēmuma priekšlikumā noteiktos mērķus, strīdīgā atļauja ir jāuzskata par atsevišķu pasākumu, kas neietilpst Komisijas lēmuma priekšlikumā noteiktajās robežās. Līdz ar to ir pilnīgi pamatoti uzskatīt, kā to apgalvo Komisija, ka strīdīgā atļauja ir jāuzskata par atsevišķu lēmumu, kura pieņemšanai ir nepieciešams Komisijas priekšlikums. Tas nozīmē, ka strīdīgā atļauja atrodas ārpus robežām, kas noteiktas ar lēmuma priekšlikuma mērķi, nolūku un saturu.

82. Tādējādi, ņemot vērā, ka Padome strīdīgo atļauju piešķīra bez Komisijas priekšlikuma, ir jāuzskata, ka Padome, grozot lēmuma priekšlikumu, pievienojot strīdīgos noteikumus, kas paredz strīdīgo atļauju, ir pārkāpusi LES 17. panta 2. punktu, LESD 293. panta 1. punktu, LES 13. panta 2. punktā noteikto kompetences piešķiršanas principu, kā arī institucionālā līdzsvara principu un Komisijas iniciatīvas tiesības.

*3) Starpsecinājumi*

83. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu Tiesai apmierināt pirmo prasības pamatu.

## *2. Par otro pamatu*

84. Ņemot vērā manu pirmā pamata analīzi, otro pamatu nav nepieciešams izvērtēt. Tomēr es analizēšu otro pamatu gadījumam, ja Tiesa nepiekritīs manai pirmā pamata analīzei, uzskatot, ka Padomei bija tiesības grozīt lēmuma priekšlikumu, neraugoties uz to, ka Komisija nebija iesniegusi priekšlikumu.

[31] Mans izcēlums.

[32] Šis princips Vācijas doktrīnā tiek kvalificēts kā "Sperrwirkung" (bloķējošais efekts); skat. Obwexer, W., "AEUV Art. 2", no: von der Groeben, H., Schwarze, J., un Hatje, A., *Europäisches Unionsrecht*, 7. izd., Nomos, Bādenbādene, 2015, 16. punkts.

[33] Skat. šo secinājumu 71. punktu.

[34] Šajā ziņā skat. arī ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā Komisija/Padome (C-137/12, EU:C:2013:441, 96. punkts).

### *a) Lietas dalībnieku argumenti*

85. Ar otro pamatu Komisija pārmet Padomei, ka tā ir pārkāpusi LESD 2. panta 1. punktu un 207. pantu, kā arī pienākumu norādīt pamatojumu. Komisija uzskata, ka, pilnvarojot dalībvalstis rīkoties Savienības ekskluzīvās kompetences jomā, Padome ir pārsniegusi savas pilnvaras un nav pietiekami pamatojusi savu lēmumu. Lai gan iepriekš Padome ir piešķīrusi šādas atļaujas starptautiskiem nolīgumiem Savienības ekskluzīvās kompetences jomā, tām tomēr bija izņēmuma raksturs. Tās tika piešķirtas, pirmkārt, situācijās, kad Savienība nevarēja rīkoties savā vārdā [35], un, otrkārt, divpusēju nolīgumu gadījumos, kad tā bija nolēmusi pati nerīkoties [36]. Šajos lēmumos, ar kuriem piešķir šādas atļaujas, Padome bieži ir uzsvērusi to izņēmuma raksturu. Tomēr strīdīgā atļauja ir vispārēja atļauja, un tā nav ne nosacīta, ne pagaidu atļauja. Komisija uzskata, ka apstrīdētā lēmuma 4. pantā paredzētā Savienības ekskluzīvās kompetences ievērošanas "iekšējā garantija" nav pietiekama, lai nodrošinātu šī lēmuma saderību ar Līgumiem vai lai izvairītos no Savienības starptautiskās pozīcijas "izplūšanas".

86. Attiecībā uz Savienības balsstiesību Asamblejā problēmu Komisija apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 3. pants neparedz atbilstošu risinājumu, jo dalībvalstis var brīvi izlemt, īstenot vai neīstenot strīdīgo atļauju. Turpretī dalībvalstu pievienošanās Ženēvas aktam radītu šķērsli Komisijas centieniem panākt, lai tiktu grozītas klauzulas, kas attiecas uz attiecīgo SVO balsošanas noteikumiem, un ļautu Savienībai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām iegūt līdzīgu statusu kā valstīm, tai darbojoties jomā, kas ir tās ekskluzīvā kompetencē. Turklāt Komisija uzsver, ka šajā gadījumā nevajadzētu pārvērtēt balsstiesību nozīmi, jo Asamblejā, kurā galvenokārt tiek izskatīti administratīvi jautājumi, lēmumi ļoti reti tiek pieņemti ar balsojumu, biežāk tas notiek, panākot konsensu.

87. Runājot par problēmu saistībā ar reģistrācijas, kas veikta saskaņā ar Lisabonas vienošanos, prioritāti un aizsardzības nepārtrauktību, Komisija uzskata, ka Tiesa nevar uzskatīt par neapstrīdamu faktu, ka prioritāte mainīsies, ja nepievienosies dalībvalstis, kas ir šīs vienošanās dalībnieces.

88. Attiecībā uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu Komisija norāda, ka šī lēmuma 8. apsvērums ir pretrunīgs pēc būtības. Tā uzskata, ka, lai gan pirmajā teikumā, šķiet, tiek "dota iespēja" Asamblejai risināt jautājumu par Savienības balsstiesībām, otrajā teikumā tomēr ir norādīts, ka ir "atbilstīgi" piešķirt dalībvalstīm atļauju neatkarīgi no tā, ko varētu nolemt nākamā Asambleja.

89. Padome, ko atbalsta dalībvalstis, kas iestājušās lietā, uzskata, ka Komisijas atbalstītā LESD 2. panta 1. punkta šaurā interpretācija nav pamatota ne ar gramatisku, ne teleoloģisku interpretāciju. Pēc Padomes domām, šī noteikuma mērķis ir saskaņot Savienības konstitucionālo attīstību, piešķirot tai bieži vien ekskluzīvas kompetences, ar starptautisko tiesību sistēmu, kuras galvenie subjekti ir valstis. Lai sasniegtu savus mērķus starptautiskajā arēnā, Savienībai būtu pilnībā jāizmanto dalībvalstu kā pilntiesīgu starptautisko dalībnieku stāvoklis, lai palielinātu savu efektivitāti un nodrošinātu pienācīgu savu tiesību īstenošanu starptautiskā līmenī. Padome uzskata, ka tai vajadzētu būt iespējai pilnvarot dalībvalstis rīkoties Savienības interesēs, pilnībā

[35] Tostarp skat. Padomes Lēmumu 2003/93/EK (2002. gada 19. decembris), ar ko Kopienas interesēs dalībvalstīm atļauj parakstīt 1996. gada Hāgas konvenciju par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem, atzīšanu, izpildi un sadarbību attiecībā uz vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem (OV 2003, L 48, 1. lpp.).

[36] Tostarp skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 662/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido procedūru sarunu risināšanai un nolīgumu noslēgšanai starp dalībvalstīm un trešām valstīm par konkrētiem jautājumiem saistībā ar tiesību aktiem, kas piemērojami līgumiskām un ārpuslīgumiskām saistībām (OV 2009, L 200, 25. lpp.).

ievērojot Savienības ekskluzīvo kompetenci, no vienas puses, un Savienības iestāžu kompetenču sadalījuma sistēmu, no otras puses, kas katrai no tām piešķir savu lomu Savienības institucionālajā struktūrā un tai uzticēto uzdevumu izpildē.

90. Attiecībā uz Komisijas argumentu par pamatojuma neesamību Padome uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā ir pietiekami paskaidroti apstākļi, kas pamato strīdīgo atļauju, un tie ir sniegti Komisijai zināmā kontekstā. Tāpēc šis arguments būtu jānoraida.

### *b) Vērtējums*

#### *1) Par LESD 2. panta 1. punktu*

91. Kā es jau norādīju, turpmākajai analīzei būs nozīme vienīgi tad, ja Tiesa nepiekritīs maniem secinājumiem par pirmo pamatu un pretēji manam ierosinājumam uzskatīs, ka Padome saskaņā ar LESD 293. pantu bija tiesīga veikt apstrīdēto lēmuma priekšlikuma grozījumu bez Komisijas priekšlikuma šajā ziņā.

92. Otrais pamats faktiski ir nesaraujami saistīts ar pirmo pamatu, jo tie attiecas uz vienu un to pašu jautājumu, proti, jautājumu par tiesībām atļaut dalībvalstīm rīkoties Savienības ekskluzīvās kompetences jomā ārējo attiecību kontekstā. Tomēr pirmais pamats attiecas uz saikni starp LESD 2. panta 1. punktā paredzētajiem noteikumiem un Komisijas iniciatīvas tiesībām, savukārt otrais – uz LESD 2. panta 1. punkta interpretāciju.

93. Tāpēc, analizējot otro pamatu, ir jāprecizē LESD 2. panta 1. punkta interpretācija, ciktāl šajā tiesību normā ir paredzētas tiesības Savienībai piešķirt dalībvalstīm likumdošanas pilnvaras un pieņemt juridiski saistošus aktus Savienības ekskluzīvās kompetences jomā. Šajā lietā Savienības ekskluzīvā kompetence netiek apstrīdēta, un nevienam no lietas dalībniekiem nav šaubu par to, ka strīdīgā atļauja ietilpst LESD 2. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

94. Kā es jau norādīju[37], LESD 2. panta 1. punktā ir noteikts Savienības tiesību konstitucionāls princips, ar kuru tiek konkretizēts kompetences piešķiršanas princips. Tā nozīmi pastiprina tas, ka tas atrodas pirmo LESD noteikumu, kas veltīti principiem, vidū.

95. LESD 2. panta 1. punkts, ciktāl tas attiecas uz dalībvalstu pilnvarojumu, ir Tiesas judikatūras, īpaši spriedumu *Donckerwolcke* un *Schou*[38], *Bulk Oil (Zug)*[39] un *Werner*[40], kodifikācija. Komisija to uzskata arī par Tiesas judikatūras kodifikāciju attiecībā uz Savienības ārējo darbību situācijās, kad Savienība nevar rīkoties savā vārdā starptautisko tiesību normu dēļ vai arī gadījumos, kad tā,

37 Skat. šo secinājumu 78. punktu.

38 Spriedums, 1976. gada 15. decembris (41/76, EU:C:1976:182).

39 Spriedums, 1986. gada 18. februāris (174/84, EU:C:1986:60).

40 Spriedums, 1995. gada 17. oktobris (C-70/94, EU:C:1995:328).

neesot šķēršļiem, tomēr nolemj nerīkoties, lai gan dalībvalstis to ir paredzējušas darīt. Jāatzīmē, ka doktrīnā dalībvalstu kā Savienības "vadītāju"[41] darbība drīzāk tiek uzskatīta par izņēmumu, kas nav kodificēts Līgumos un kas nav tieši minēts LESD 2. panta 1. punktā[42].

96. Neatkarīgi no Līgumu autoru nodomiem, LESD 2. panta 1. punkta formulējums, ciktāl tas attiecas uz dalībvalstu pilnvarojumu, liecina par labu tā piemērošanas jomas plašai interpretācijai. Tāpēc nevar uzskatīt, ka šis noteikums attiecas vienīgi uz Komisijas norādītajām situācijām. Pati Komisija, šķiet, neizslēdz, ka dalībvalstīm ir pilnvaras rīkoties arī citās situācijās.

97. Tādējādi otrā pamata centrā ir jautājums par to, kādi ir nosacījumi (ja tādi ir), lai varētu izmantot LESD 2. panta 1. punktā paredzēto pilnvarojumu. Izskatot atcelšanas prasību, Tiesai nav jāizvērtē, kādi ir labākie līdzekļi, lai nodrošinātu Savienībai atbilstošu statusu attiecībā pret citām starptautiska nolīguma pusēm, un tā turklāt to nevar darīt. Turpretī Tiesai ir jāizvērtē, vai ir izpildīti LESD 2. panta 1. punktā paredzētie pilnvarojuma izmantošanas nosacījumi.

98. Šajā ziņā norādīšu, ka lietas dalībnieki, šķiet, nav apšaubījuši to, ka dalībvalstu pilnvarojums rīkoties jomā, kas ietilpst Savienības ekskluzīvajā kompetencē, nevar tikt uztverts kā neierobežots vai beznosacījuma pilnvarojums[43]. No kompetences piešķiršanas principa izriet, ka, ja dalībvalstis nodod Savienībai savu kompetenci kādā konkrētā jomā un piešķir tai to kā ekskluzīvo kompetenci, tas, ka dalībvalstis īsteno šo kompetenci, ir jāuzskata par pretēju šim principam. Šķiet, ka tas izriet no LESD 2. panta 1. punkta formulējuma, kurā uzsvērts tajā paredzētā dalībvalstu pilnvarojuma izņēmuma raksturs. Pirmkārt, šis pilnvarojums ir uzskatāms par izņēmumu no LESD 2. panta sākumā paredzētā noteikuma, un, otrkārt, tā izmantošana ir atkarīga nevis no dalībvalstu, bet gan no Savienības lēmuma[44].

99. Ja darbība ir atļauta tikai izņēmuma gadījumos, tās izmantošanai jābūt objektīvi pamatotai. Šādai rīcībai vajadzētu būt pamatotam mērķim, tai būtu jāspēj sasniegt šo mērķi un tā nedrīkstētu pārsniegt to, kas ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai, jo pretējā gadījumā varētu viegli apšaubīt Līgumos Savienībai piešķirto kompetenci kā ekskluzīvu kompetenci.

100. No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka ieinteresētajai pusei ir jāsniedz pierādījumi, lai noteiktu Savienības ārējās kompetences, uz kuru tā vēlas atsaukties, ekskluzīvo raksturu[45]. Manuprāt, pēc analoģijas būtu jāpieņem, ka lietas dalībniekam, kas atsaucas uz LESD 2. panta 1. punktā paredzēto izņēmumu, ir jāiesniedz pierādījumi, kas pamato tajā paredzētā pilnvarojuma izmantošanu. Tādējādi šajā lietā Padomei ir jāpierāda, ka pastāv objektīvs pamatojums, lai piešķirtu dalībvalstīm strīdīgo atļauju, iespēja sasniegt paredzētos mērķus ar šo atļauju, kā arī tas, ka šī atļauja nepārsniedz to, kas ir nepieciešams šo mērķu sasniegšanai.

[41] Skat. spriedumu, 1981. gada 5. maijs, Komisija/Apvienotā Karaliste (804/79, EU:C:1981:93, 30. punkts). Šajā ziņā skat. arī Cremona, M., "Member States as Trustees of the Union Interests: Participating in International Agreements on Behalf of the European Union", no: Arnull, A., Barnard, C., Dougan, M., un Spaventa, E., (red.), *A Constitutional Order of States? Essays in EU Law in Honour of Alan Dashwood*, Hart Publishing, Londona, 2011, 435.–458. lpp.

[42] Šajā ziņā skat. Obwexer, W., "AEUV Art. 2", no: von der Groeben, H., minēts iepriekš, un Pelka, S. C., "AEUV Art. 2. [Arten von Zuständigkeiten]", no: Schwarze, J., Becker, U., Hatje, A., un Schoo, J., (red.), *EU-Kommentar*, 4. izd., Nomos, Bādenbādene, 2019, 12. punkts.

[43] Kā ģenerāladvokāts Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*] norādīja savos secinājumos apvienotajās lietās *Hessischer Rundfunk* (C-422/19 un C-423/19, EU:C:2020:756, 43. punkts), lai šāds pilnvarojums būtu saderīgs ar Savienības ekskluzīvās kompetences konstitucionālo konfigurāciju, tas var būt tikai ierobežota rakstura un nevar radīt pastāvīgas izmaiņas kompetences sadalījumā starp Savienību un dalībvalstīm, kas izriet no šīs konfigurācijas.

[44] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 1976. gada 15. decembris, *Donckerwolcke* un *Schou* (41/76, EU:C:1976:182, 32. punkts); 1995. gada 17. oktobris, *Werner* (C-70/94, EU:C:1995:328, 12. punkts), kā arī 1995. gada 17. oktobris, *Leifer* u.c. (C-83/94, EU:C:1995:329, 12. punkts).

[45] Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 4. septembris, Komisija/Padome (C-114/12, EU:C:2014:2151, 75. punkts), kā arī 2018. gada 20. novembris, Komisija/Padome (Antarktikas AJT) (C-626/15 un C-659/16, EU:C:2018:925, 115. punkts).

101. Šajā ziņā Padome izvirza divus pamatojumus saistībā ar, pirmkārt, nepieciešamību nodrošināt Savienībai balsstiesības Asamblejā un, otrkārt, nepieciešamību nodrošināt to tiesību aizsardzību, kas iegūtas, veicot reģistrāciju saskaņā ar Lisabonas vienošanos.

102. Es uzskatu, ka šie pamatojumi liecina par labu tam, ka Savienība varētu izmantot LESD 2. panta 1. punktā paredzēto pilnvarojumu.

103. Pirmkārt, nevar atspēkot Padomes argumentu par to, ka Asamblejā pastāv SVO balsstiesību problēma. Ženēvas akta 22. panta gramatiska interpretācija ļauj apgalvot, ka Asamblejas balsojuma gadījumā Savienībai nav balsstiesību, ja neviena no dalībvalstīm nav šī akta līgumslēdzēja puse. Asambleja nav iestāde bez pilnvarām. Saskaņā ar Ženēvas aktu tai ir konkrētas kompetences, kas var ietekmēt dalībnieku un saimnieciskās darbības subjektu tiesības un pienākumus. Lai gan lēmums ar balsojumu ir paredzēts tikai pakārtoti, tas nav izslēgts. Šajā kontekstā pilnvarojumu LESD 2. panta 1. punkta nozīmē, kas ļauj nodrošināt Savienībai balsstiesības Asamblejā, nevar uzskatīt par nepamatotu [46].

104. Otrkārt, tas pats turklāt attiecas uz Padomes argumentu par nepieciešamību nodrošināt saskaņā ar Lisabonas vienošanos reģistrēto cilmes vietu nosaukumu aizsardzības nepārtrauktību. Lai gan Ženēvas akta 31. pants, šķiet, garantē šīs aizsardzības nepārtrauktību pat tad, ja nepievienojas septiņas attiecīgās dalībvalstis, nevar izslēgt, ka šīs aizsardzības līmenis var būt zemāks par to, kas tiek nodrošināts, ja Ženēvas aktā izveidotajā sistēmā tiek iekļauti saskaņā ar Lisabonas vienošanos reģistrētie cilmes vietas nosaukumi.

105. Šajā ziņā, pirmām kārtām, man šķiet, ka Ženēvas akta 31. pants neļauj nodrošināt cilmes vietu nosaukumu aizsardzību attiecībās starp septiņām attiecīgajām dalībvalstīm (gadījumā, ja tās nepievienojas šim aktam) un valstīm, kas ir vienīgi Ženēvas akta dalībnieces (proti, trešām valstīm, kas nav Lisabonas vienošanās dalībnieces). Ja kāda no septiņām attiecīgajām dalībvalstīm nepievienojas Ženēvas aktam, cilmes vietas nosaukumi, kurus tā reģistrējusi pirms šī akta stāšanās spēkā, neveicot jaunu reģistrāciju, netiks aizsargāti līgumslēdzējās valstīs, kuras nav Lisabonas vienošanās dalībnieces. Protams, ka iespējamu jaunu reģistrāciju varētu veikt Savienība, tomēr Ženēvas aktā nav noteikumu, kas ļautu pārliecināties, ka šādi pārreģistrēta cilmes vietas nosaukuma prioritāte tiks noteikta, pamatojoties uz reģistrāciju, ko saskaņā ar Lisabonas vienošanos veikusi attiecīgā dalībvalsts.

106. Otrām kārtām, septiņām attiecīgajām dalībvalstīm tiktu liegta iespēja Ženēvas aktā paredzētajā aizsardzības sistēmā iekļaut savus cilmes vietu nosaukumus, kas jau ir reģistrēti saskaņā ar Lisabonas vienošanos. Šādā situācijā, pat ja nepastāv iegūto tiesību "zaudēšanas" risks, attiecīgajiem uzņēmējiem var tikt liegtas dažas priekšrocības, kas izriet no dalības sistēmā, kura, kā uzskata tās autori, izstrādāta ar nolūku padarīt to pievilcīgāku par iepriekšējo sistēmu un kuras mērķis šķietami ir aizstāt iepriekšējo sistēmu.

107. Protams, interpretējot Ženēvas akta noteikumus tādējādi, ka Savienības pievienošanās rezultātā Savienība aizstāj dalībvalstis, kas ir Lisabonas vienošanās dalībnieces, tiktu novērstas aplūkotās problēmas. Tomēr Ženēvas aktā šādas sekas nav skaidri paredzētas. Savienība kā līgumslēdzēja puse nevar uzspiest šādu interpretāciju citām līgumslēdzējām pusēm vai PIĪO

[46] Komisija norāda, ka šāda atļauja netika piešķirta, noslēdzot Marrākešas līgumu, kas atvieglo piekļuvi iespieddarbiem personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai drukas lasītnespēju citu iemeslu dēļ, ko PIĪO pieņēma 2013. gada 27. jūnijā un kurā ir ietverti tādi paši noteikumi par SVO balsstiesībām (skat. šī līguma 13. panta 3. punktu). Manuprāt, šis arguments nav efektīvs. Ja nav veiktas darbības, lai novērstu konkrētas problēmas saistībā ar nolīguma īstenošanu, tas nenozīmē, ka ir jāatturas no darbības attiecībā uz to pašu problēmu saistībā ar citu nolīgumu.

sekretariātam. Šāda juridisko seku nenoteiktība prasa piesardzīgu pieeju. Būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka netiek apdraudēts to uzņēmēju juridiskais stāvoklis, kuri jau ir veikuši reģistrāciju saskaņā ar Lisabonas vienošanos.

108. Es uzskatu, ka strīdīgā atļauja ir pasākums, kas ļauj novērst riskus, kas saistīti ar Savienības balsstiesībām Asamblejā un saskaņā ar Lisabonas vienošanos reģistrēto cilmes vietu nosaukumu aizsardzības nepārtrauktību. Šāda atļauja, pat ja tā šos riskus nenovērš pati par sevi, tomēr ļauj to darīt dalībvalstīm pēc tam, kad tās ir pievienojušās Ženēvas aktam.

109. Tomēr, lai novērstu šos riskus, nav nepieciešams, lai septiņām attiecīgajām dalībvalstīm būtu pienākums pievienoties Ženēvas aktam. Pietiek ar to, ka viņām šāda iespēja tiek piedāvāta. Ņemot vērā atsevišķas saistības, kas izriet no pievienošanās, būtu jāatstāj attiecīgo dalībvalstu ziņā izlemt, vai to pievienošanās Ženēvas aktam ir nepieciešama, ņemot vērā saskaņā ar Lisabonas vienošanos veikto reģistrāciju skaitu un no tā izrietošās tiesību īpašnieku intereses.

110. Protams, ir taisnība, ka, ja neviena no attiecīgajām dalībvalstīm neizmantotu iespēju, ko piedāvā strīdīgā atļauja, Savienības balsstiesību asamblejā problēma nebūtu atrisināta. Tomēr Padomei bija pamats uzskatīt, ka dažas dalībvalstis izmantos šo iespēju, un divas dalībvalstis patiešām pievienojās Ženēvas aktam.

111. Tā kā strīdīgā atļauja ir pasākums, kas ļauj izvairīties no riskiem, kas saistīti ar Savienības balsstiesībām asamblejā un saskaņā ar Lisabonas vienošanos reģistrētu cilmes vietu nosaukumu aizsardzības nepārtrauktību, jāpārbauda, vai tā pārsniedz to, kas ir nepieciešams iepriekš minētā mērķa sasniegšanai.

112. Es neredzu citus līdzekļus, kā sasniegt attiecīgo mērķi. Protams, būtu iespējams mēģināt pārliecināt citas līgumslēdzējas puses, kā arī PIĪO sekretariātu interpretēt Ženēvas aktu tādējādi, ka saskaņā ar to SVO ir vismaz viena balss Asamblejā un septiņas attiecīgās dalībvalstis aizstāj Savienību attiecībā uz cilmes vietu nosaukumu, kas reģistrēti saskaņā ar Lisabonas vienošanos, aizsardzību. Tomēr šādas pieejas panākumus nebūtu iespējams prognozēt, un tie būtu atkarīgi no pārējām līgumslēdzējām pusēm, kā arī no PIĪO sekretariāta, un tāpēc nebūtu skaidri. Turpretī dalībvalstu pievienošanās Ženēvas aktam ļauj pilnībā novērst attiecīgos riskus.

113. Rodas vienīgi jautājums par to, vai ir nepieciešams atļaut pievienoties Ženēvas aktam ne tikai septiņām attiecīgajām dalībvalstīm, bet arī citām dalībvalstīm,. Šādu atļauju varētu pamatot ar nepieciešamību nodrošināt pēc iespējas lielāku Savienības balsu skaitu Asamblejā.

114. Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma apsvērumiem neizriet, ka strīdīgā atļauja tika piešķirta tādēļ, ka ir nepieciešams nodrošināt asamblejā tik lielu Savienības balsu skaitu, cik iespējams[47]. Apsvērumos ir vienīgi norādīts, ka ir jānoregulē jautājums par Savienības balsstiesībām, un dalībvalstīm ir atstāta iespēja izlemt, vai tās vēlas izmantot strīdīgo atļauju. Ar vienas dalībvalsts pievienošanos pietiek, lai novērstu risku, ka Savienībai nebūs balsstiesību Asamblejā.

115. Šajā kontekstā lietas dalībnieki atsaucas uz vienlīdzīgas attieksmes pret dalībvalstīm principu. No tā izrietot aizliegums atļaut tikai dažām dalībvalstīm pievienoties Ženēvas aktam. Šajā ziņā es piekrītu ģenerāladvokātes J. Kokotes viedoklim viņas secinājumos lietā

[47] Šī paša iemesla dēļ nav būtisks dažu dalībvalstu, kas iestājušās lietā, arguments par nepieciešamību sniegt dalībvalstīm iespēju nodrošināt to ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, kas nav lauksaimniecības ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un kas nav saskaņotas Savienības līmenī, aizsardzību. No apstrīdētā lēmuma pamatojuma neizriet, ka šis apstāklis būtu bijis viens no iemesliem strīdīgās atļaujas piešķiršanai. Turklāt izvirzītais arguments liek apšaubīt Tiesas 2017. gada 25. oktobra spriedumā lietā Komisija/Padome (Pārskatītā Lisabonas vienošanās) konstatēto, ka Savienības kompetence Ženēvas akta regulētajā jomā ir ekskluzīva (skat. šo secinājumu 14. punktu).

Komisija/Zviedrija (Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas)[48], kuros tika norādīts, ka, lai gan Tiesa vēl nav precizējusi, kā ir jāinterpretē vienlīdzīga attieksme pret dalībvalstīm, jāpieņem, ka judikatūra par vienlīdzīgas attieksmes principu attiecas arī uz tām. Šis princips paredz, ka līdzīgas situācijas nevar aplūkot atšķirīgi un dažādas situācijas nevar aplūkot vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi attaisnota[49].

116. Septiņas attiecīgās dalībvalstis ir citādā situācijā nekā pārējās dalībvalstis. Šo pēdējo minēto nepievienošanās Ženēvas aktam nerada nekādu risku attiecībā uz to cilmes vietu nosaukumu aizsardzību, kas jau ir reģistrēti saskaņā ar Lisabonas vienošanos. Šis risks prasa, lai iespēja pievienoties Ženēvas aktam būtu atvērta septiņām attiecīgajām dalībvalstīm. Šāda pamatojuma nav attiecībā uz dalībvalstu interesēm, kas attiecas uz balsstiesībām, jo apstrīdētajā lēmumā ir skaidri paredzēts, ka Asamblejā balso nevis dalībvalstis, bet gan Savienība. Tādējādi atšķirīgā attieksme pret septiņām attiecīgajām dalībvalstīm un pārējām dalībvalstīm, kas izriet no strīdīgās atļaujas piemērošanas jomas ierobežojuma vienīgi attiecībā uz septiņām attiecīgajām dalībvalstīm, nav vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums.

117. Turklāt, kā es jau minēju šo secinājumu 43. punktā, dalībvalstīm nākotnē var atļaut pievienoties Ženēvas aktam ar atsevišķu lēmumu. Tādējādi situācijas izmaiņu gadījumā joprojām būs iespējams pieņemt lēmumu, ar ko atļauj dalībvalstu pievienošanos, jo īpaši, lai vajadzības gadījumā nostiprinātu Savienības pozīciju Asamblejā.

118. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka šajā stadijā atļauja visām dalībvalstīm pievienoties Ženēvas aktam pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai novērstu riskus, kas rodas, dalībvalstīm nepievienojoties šim aktam.

119. Komisija apgalvo, ka strīdīgā atļauja ir beznosacījumu un pastāvīga. Tomēr daži apstrīdētā lēmuma 4. panta noteikumi dalībvalstīm, kas pievienojušās Ženēvas aktam, nosaka būtiskus ierobežojumus. Pirmkārt, Savienību un dalībvalstis Īpašajā savienībā pārstāv Komisija. Otrkārt, Savienība ir atbildīga par to, lai tiktu nodrošināta Savienības un to dalībvalstu tiesību īstenošana un pienākumu izpilde, kuras ir pievienojušās Ženēvas aktam. Treškārt, Komisija ir tā, kas Savienības un minēto dalībvalstu vārdā sniedz visus atbilstoši Ženēvas aktam vajadzīgos paziņojumus. Visbeidzot, ceturtkārt, Savienība ir tā, kas balso Asamblejā, bet dalībvalstīm nav balsstiesību. Manuprāt, šie noteikumi ļauj samazināt iespējamo atšķirību risku starp Savienību un dalībvalstīm Asamblejā un Ženēvas akta īstenošanas kontekstā. Tāpēc šajā gadījumā dalībvalstīm piešķirtais pilnvarojums ir ierobežots un nerada pastāvīgas izmaiņas kompetenču sadalījumā starp Savienību un dalībvalstīm.

120. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka ar apstrīdēto lēmumu ir pārkāpts LESD 2. panta 1. punkts tiktāl, ciktāl strīdīgie noteikumi paredz, ka ne tikai septiņas attiecīgās dalībvalstis, bet gan visas dalībvalstis ir tiesīgas pievienoties Ženēvas aktam.

[48] C-22/20, EU:C:2021:250.

[49] Ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumi lietā Komisija/Zviedrija (Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas) (C-22/20, EU:C:2021:250, 35. punkts).

*2) Par pamatojumu*

121. Komisija apgalvo, ka ir pretrunas starp apstrīdētā lēmuma 8. apsvēruma diviem teikumiem. Tomēr šī pretruna pastāv vienīgi tad, ja šo apsvērumu saprot subjektīvi, ievērojot Komisijas pieeju balsstiesību problēmai. Atšķirībā no Komisijas es uzskatu, ka šī apsvēruma pirmais teikums nav jāsaprot kā "iespēja" Asamblejai risināt jautājumu par Savienības balsstiesībām, bet gan kā problēmas izklāsts, kura risinājums ir ierosināts šī apsvēruma otrajā teikumā.

122. No Tiesas judikatūras izriet, ka tiesību akta pamatojumam ir jāatbilst attiecīgā tiesību akta raksturam un kontekstam, kādā tas tika pieņemts. Šajā ziņā netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu konkretizēti visi nozīmīgie faktiskie un tiesiskie apstākļi, jo pamatojuma pietiekamība ir jāvērtē, ņemot vērā ne tikai tā formulējumu, bet arī tā kontekstu un attiecīgo jomu reglamentējošo tiesību normu kopumu, it īpaši atkarībā no akta adresātu iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus [50].

123. Tāpat nav šaubu, ka LESD 296. panta otrajā daļā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formas prasība, kas ir jānošķir no jautājuma par pamatojuma pamatotību, jo tas attiecas uz apstrīdētā tiesību akta likumību pēc būtības [51].

124. Šajā ziņā apstrīdētā lēmuma 8. apsvērums ļauj noteikt saikni starp strīdīgo atļauju un jautājumu par Savienības balsstiesībām Asamblejā. Turklāt Komisijas izvirzītie argumenti faktiski ir vērsti nevis uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu, bet gan uz balsstiesību problēmas risinājumam izvēlētā risinājuma būtību, kas jau bija manis veiktās LESD 2. panta 1. punkta analīzes priekšmets.

125. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka arguments par pamatojuma neesamību ir jānoraida.

*3) Starpsecinājumi*

126. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka otrais pamats ir jāapmierina un apstrīdētā lēmuma strīdīgie noteikumi ir jāatceļ.

## VI. Apstrīdētā lēmuma seku saglabāšana laikā

127. Ja Tiesa nolems atcelt apstrīdēto lēmumu, tai būs jānosaka, vai apstrīdētā lēmuma sekas ir jāsaglabā līdz jauna Padomes lēmuma pieņemšanai.

128. Francijas Republika un Ungārija jau ir parakstījušas un ratificējušas Ženēvas aktu, piemērojot apstrīdētā lēmuma 3. pantu. Netiek izslēgts, ka Tiesas sprieduma rezultātā Komisija iesniedz Padomei lēmuma priekšlikumu, atļaujot dalībvalstu pievienošanos Ženēvas aktam, kas atbilst norādēm, kuras izriet no Tiesas sprieduma [52]. Starplaikā, manuprāt, apstrīdētā lēmuma 3. un 4. panta sekas ir jāsaglabā tiktāl, ciktāl tās ir juridiskais pamats darbībām, kuras, šķiet, var tikt uzskatītas par likumīgām, ņemot vērā turpmāko lēmumu.

[50] Spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, Komisija/*Landesbank Baden-Württemberg* un VNV (C-584/20 P un C-621/20 P, EU:C:2021:601, 104. punkts un tajā minētā judikatūra).

[51] Spriedums, 2019. gada 30. aprīlis, Itālija/Padome (Vidusjūras zobenzivju zvejas kvota) (C-611/17, EU:C:2019:332, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

[52] Šāds priekšlikums būtu nepieciešams, ja Tiesa apmierinātu pirmo pamatu.

129. Šo iemeslu dēļ un, ņemot vērā atšķirīgo situāciju septiņās attiecīgajās dalībvalstīs, es ierosinu Tiesai atstāt spēkā apstrīdētā lēmuma 3. un 4. pantu tiktāl, ciktāl tie attiecas uz septiņu attiecīgo dalībvalstu iespējamo pievienošanos Ženēvas aktam, kas veikta pirms Tiesas sprieduma pasludināšanas dienas, līdz saprātīgā termiņā, kam nevajadzētu pārsniegt sešus mēnešus no sprieduma pasludināšanas brīža, stāsies spēkā Padomes lēmums.

## VII. Par tiesāšanās izdevumiem

130. Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā es ierosinu apmierināt prasību un Komisija ir prasījusi piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, uzskatu, ka Padomei ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

131. Saskaņā ar šī Reglamenta 140. panta 1. punktu Beļģijas Karaliste, Čehijas Republika, Grieķijas Republika, Francijas Republika, Horvātijas Republika, Itālijas Republika, Ungārija, Nīderlandes Karaliste, Austrijas Republika un Portugāles Republika kā personas, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

## VIII. Secinājumi

132. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai:

– atcelt 3. pantu Padomes Lēmumā (ES) 2019/1754 (2019. gada 7. oktobris) par Eiropas Savienības pievienošanos Lisabonas Vienošanās par cilmes vietu nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm Ženēvas aktam;

– atcelt Lēmuma 2019/1754 4. pantu, ciktāl tajā ir atsauces uz dalībvalstīm;

– atstāt spēkā Lēmuma 2019/1754 atcelto daļu sekas tiktāl, ciktāl tas attiecas uz šajā lēmumā minēto Ženēvas akta ratifikāciju, ko veikusi Francijas Republika un Ungārija, kā arī uz jebkuru šī akta iespējamu ratifikāciju vai pievienošanos tam, ko pirms Tiesas sprieduma pasludināšanas dienas veikusi Bulgārijas Republika, Čehijas Republika, Itālijas Republika, Portugāles Republika un Slovākijas Republika, līdz saprātīgā termiņā, kam nevajadzētu pārsniegt sešus mēnešus no sprieduma pasludināšanas brīža, stāsies spēkā Eiropas Savienības Padomes lēmums;

– piespriest Padomei segt savus, kā arī atlīdzināt Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;

– piespriest Beļģijas Karalistei, Čehijas Republikai, Grieķijas Republikai, Francijas Republikai, Horvātijas Republikai, Itālijas Republikai, Ungārijai, Nīderlandes Karalistei, Austrijas Republikai un Portugāles Republikai segt savus tiesāšanās izdevumus pašām.